

บทที่ 1

มาตรการกฎหมายในการควบคุมสุนัขบนรถยนต์และการทิ้งสุนัขตามลำพังใน ยานพาหนะ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ราชอาณาจักรไทยในปัจจุบัน ผู้คนหันมาเลี้ยงสุนัขเป็นจำนวนมากอาจด้วยเพราะหลายแห่งต้องการให้เป็นเพื่อน โดยข้อมูลจำนวนประชากรสุนัขที่มีเจ้าของซึ่งสำรวจโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปีพ.ศ. 2562 รอบที่ 1) ระบุว่าทั่วประเทศ ยกเว้นกรุงเทพฯ มีสุนัขที่มีเจ้าของถึง 2,064,876 ตัว¹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวิกฤติโรคโควิด 19 ระบาด แต่ธุรกิจสัตว์เลี้ยงกลับเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากคนไทยที่เป็นครอบครัวและกลุ่มคนรุ่นใหม่หันมาให้ความสำคัญกับการดูแลสัตว์เลี้ยงโดยเฉพาะสุนัข²

พฤติกรรมของผู้ขับขี่ในการนำสุนัขโดยสารไปบนรถยนต์ของราชอาณาจักรไทยในปัจจุบันนั้น จากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 ค้นพบว่าเกิดกระแส (Trends) “พาสัตว์เลี้ยงไปเที่ยวด้วย” โดยจำนวนคนที่พาสัตว์เลี้ยงไปเที่ยวด้วยในวันหยุดนั้น กลับมีมากถึงร้อยละ 53 หรือเกินครึ่งของนักท่องเที่ยวทั้งหมดและยังพบอีกว่าร้อยละ 78 ของผู้คนที่เดินทางไปพร้อมกับสัตว์เลี้ยงนั้นนิยมเดินทางด้วยรถยนต์หรือเครื่องบิน และจะเลือกเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุดเมื่อเดินทางระยะใกล้ๆ³ ซึ่งนี่แค่เป็นเพียงการนำสุนัขโดยสารบนรถยนต์เพื่อท่องเที่ยวเท่านั้นกลับยังมีจำนวนที่เกินร้อยละ 70 ทั้งนี้ ยังไม่รวมถึงการนำ

¹ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2562). *ฐานข้อมูลเพื่อการขึ้นทะเบียนสุนัข-แมวแผนที่แสดงจำนวนสุนัข - แมว (ปี 2562 รอบที่ 1)*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก: <http://164.115.40.46/petregister#> [2565, 27 กรกฎาคม]

² กรุงเทพธุรกิจ. (2564). ตลาด “สัตว์เลี้ยง” เติบโตสวนทางวิกฤติ “โควิด-19”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/social/968962> [2565, 1 มิถุนายน]

³ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). *ที่หมาเที่ยว : เทรนด์มาแรง น่าจับตามอง! – การท่องเที่ยวที่พาสัตว์เลี้ยงไปด้วยได้*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.torque.com.sg/advice/keep-your-pets-safe-on-the-road/> [2566, 20 กุมภาพันธ์]

สุนัขของตนเดินทางไปในรถยนต์หรือยานพาหนะใด ๆ ด้วย ในกรณีอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะพาไปหาสัตวแพทย์ นั่งรถเล่นหรือแม้แต่พาไปออกกำลังกายข้างนอกบ้านซึ่งไม่ว่าจะมีระยะเวลาหรือระยะเดินทางที่ใกล้หรือไกลก็ตาม พฤติกรรมการเดินทางกับสุนัขในรถยนต์นี้อาจดูเหมือนเป็นเรื่องที่เล็กน้อยและธรรมดา จึงทำให้ผู้คนในสังคมละเลยหรือไม่ได้รับการใส่ใจที่เพียงพอถึงความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุ ตลอดจนไม่ได้รับการควบคุมอย่างเหมาะสมโดยกฎหมายซึ่งเกิดเป็นอันตรายบนท้องถนนได้อย่างไม่คาดคิด⁴ ทั้งต่อตัวผู้ขับขี่เอง ผู้คนที่อยู่ท้องถนน ททรัพย์สินหรือแม้แต่ตัวสุนัขที่โดยสารอยู่บนยานพาหนะนั้นด้วย เนื่องจากประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่ได้มีกฎหมายและบทลงโทษที่ได้ออกมาเพื่อใช้ในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขไว้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด⁵

ดังนั้น ผู้ขับขี่นำสุนัขโดยสารบนยานพาหนะที่มีลักษณะเปิด โล่งหรือท้ายรถกระบะ โดยไม่ได้วิธีการปลอดภัยที่เหมาะสมแต่อย่างใด เช่น ปล่อยให้สุนัขมีอิสระอย่างเต็มที่ หรือการใช้สายจูงที่ทำให้สุนัขอยู่กับที่ เป็นต้น ในราชอาณาจักรไทยมีกรณี (ข่าว) จำนวนมากจากการที่เจ้าของสัตว์เลี้ยงหรือผู้ขับขี่นำสุนัขไว้บนยานพาหนะที่เปิดโล่ง (หน้าต่าง) หรือท้ายรถกระบะ โดยไม่มีการควบคุมสัตว์เลี้ยงใด ๆ จนทำให้สุนัขหล่น⁶ หรือกระโดดลงมาจากยานพาหนะนั้น⁷ หรือกรณีที่ใช้สายจูงผูกไว้ที่คอแล้วสุนัขกระโดดลงมาจนทำให้สายจูงรั้งคอเกิดความทรมานหรือหลุดกลางถนน⁸ แล้ววิ่งไปทั่วท้องถนน ซึ่งนอกจากจะเกิดการสุนัขสูญหาย เป็นอันตรายต่อตัวสุนัขเองที่อาจบาดเจ็บได้รับความทรมานแกร่งกายหรือถึงแก่ชีวิตแล้ว ยังเกิดความเดือดร้อนและเสี่ยง เกิดอันตรายทางท้องถนนต่อผู้ขับขี่อื่นหรือต่อผู้อื่นที่อยู่บนท้องถนนนั้นด้วย โดยกรณีเหล่านี้แม้จะไม่ใช่ว่าใหญ่หรือข่าวร้ายแรง แต่กลับเป็นปัญหาในสังคมที่ผู้คนต้องพบเจออย่างเป็นประจำ ไม่ว่าจะในฐานะผู้ขับขี่เอง หรือผู้อื่นที่สัญจรบนท้องถนนแล้วพบเห็นกรณีดังกล่าว อีกทั้งราชอาณาจักรไทยมี

⁴ ฉัชชา โอเจริญ. (2560). *อุบัติเหตุทางถนน...ความเสียหายร้ายแรงต่อเศรษฐกิจไทย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://tdri.or.th/2017/08/econ_traffic_accidents/ [2566, 21 กุมภาพันธ์]

⁵ ปัทมาพร คชภักดี. (2561). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสาธารณชนจากการกระทำของสุนัขบ้าน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า ๗.

⁶ คอมชัดลือกออนไลน์. (2566). *น้องหมาหล่นตู้บกลงถึงหลุนๆบนถนน บทเรียนเจ้าของเวลาพาสุนัขเดินทางขึ้นรถ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.komchadluek.net/news/457063> [2566, 19 กุมภาพันธ์]

⁷ เชียงใหม่นิวส์. (2565). *ตามหาเจ้าของน้องหมา หลังกระโดดลงรถ “แยกหลุยส์ ลั่นกำแพง”*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.chiangmainews.co.th/news/913062/> [2565, 5 กรกฎาคม]

⁸ ไทยรัฐออนไลน์. (2565). *อุทาหรณ์ น้องหมาไม่ควรนั่งท้ายกระบะ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.thairath.co.th/tv/program/khao_chao_hua_khiew/645961 [2566, 21 กุมภาพันธ์]

ภูมิอากาศที่ร้อนชื้น การที่สุนัขขู่นกลางแดดและที่ที่มีอากาศร้อนมากเกินไป ดังเช่น ทำยารถกระบะที่ ยานพาหนะที่เปิดทางด้านหลัง ย่อมทำให้น้องหมาต้องเผชิญกับอากาศร้อนและแสงแดดเป็นเวลานาน อันเป็นการเสี่ยงต่อสุนัขที่จะเกิดอาการ โรคลีทสโตรกหรือโรคลมแดดและอาการอื่น ๆ ตามมาได้ ซึ่งก่อให้เกิดความทรมานทางร่างกายและจิตใจแก่สุนัขอย่างมากจนอาจอันตรายถึงตายได้⁹ ซึ่งในประเทศไทยก็ได้มีการณรงค์ไม่ให้นำสุนัขไว้ทำยารถกระบะด้วยเช่นกัน เช่น มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย¹⁰ เพจ Dogilike รู้จริงเรื่องน้องหมา¹¹ เป็นต้น

หรือในกรณีการให้สุนัขมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะเคลื่อนไหวไปที่ใดก็ได้ภายในรถยนต์ โดยไม่มีผู้ดูแลอยู่ด้วย การให้สุนัขนั่งที่เบาะหน้าหรือการที่ให้น้องหมานั่งบนตักของผู้ขับขี่ ย่อมเป็นการดึงสมาธิของผู้ขับขี่อันเป็นการเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจนอาจเป็นอันตรายต่อผู้ขับขี่หรือผู้อื่นที่อยู่บนท้องถนนโดยทั่วไปได้ จากการศึกษาของ Volvo Car USA และ The Harris Pollเปิดเผยว่าการปล่อยให้สัตว์เลี้ยงนั่งได้ในรถยนต์ตามอรรถาศัยโดยไม่มีการควบคุม การผูกหรือใส่กรง ผู้ขับขี่มีอัตราเสี่ยงที่จะนำไปสู่พฤติกรรมการขับขี่ที่ไม่ปลอดภัย มีการเบี่ยงเบนความสนใจไปยังสัตว์เลี้ยง อีกทั้งเพิ่มความเครียดให้กับทั้งผู้ขับขี่และสัตว์เลี้ยงอีกด้วย โดย Volvo Car USA และ The Harris Poll ได้ทำการจับพฤติกรรมระหว่างการขับรถของผู้ขับขี่รถยนต์ 15 คน ในระยะเวลา มากกว่า 30 ชั่วโมง ทั้งแบบการนำสัตว์เลี้ยงขึ้นรถโดยปล่อยให้ตามอรรถาศัยกับแบบใส่กรงหรือผูกเอาไว้ให้นั่งเป็นที่ พบว่ามีพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยระหว่างการขับรถของคนที่ปล่อยให้สัตว์เลี้ยงตามอรรถาศัยไว้สูงถึง 649 ครั้ง และเสียเวลามองสัตว์เลี้ยงระหว่างขับรถนานถึง 3 ชั่วโมง 39 นาที ในขณะที่ผู้ขับขี่ที่ใส่กรงหรือผูกสัตว์เลี้ยงเอาไว้ พบพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยระหว่างการขับรถเพียง 274 ครั้ง และเสียเวลามองสัตว์เลี้ยงที่ 1 ชั่วโมง 39 นาที และเมื่อเจาะลึกไปยังอัตราการเต้นของหัวใจผู้ขับขี่ในรถที่สัตว์เลี้ยงไม่ได้ผูกเอาไว้ จะมีอัตราการเต้นของหัวใจเฉลี่ยสูงกว่าแบบผูกไว้ประมาณ 34 ครั้ง/นาที และตัวสัตว์เลี้ยงเองก็เต้นเร็วขึ้นราว 7 ครั้ง/นาที¹² อีกทั้งในประเทศไทยยังมีการณรงค์จากหลาย

⁹ อมรินทร์. (2565). *ขามันตจวักยับเจ้าของปล่อยน้องหมา ตกแดดหลังรถ ตามแบบนี่คิดใหม่*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.amarintv.com/news/detail/123977> [2565, 1 มิถุนายน]

¹⁰ ผู้จัดการออนไลน์. (2562). *“มูลนิธิเพื่อสุนัข” ร่วมรณรงค์ห้ามนำสัตว์เลี้ยงไว้ทำยารถกระบะเสี่ยงอันตราย-โรคเพ็ลลียแดด*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://mgronline.com/online/section/detail/9620000123992> [2565, 5 กรกฎาคม]

¹¹ ค็อกโลค รู้จริงเรื่องน้องหมา. (2562). *การพาน้องหมานั่งทำยารถกระบะถือว่าเป็นเรื่องอันตรายมาก*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.facebook.com/Dogilike/posts/3746454652038905/> [2565, 5 กรกฎาคม]

¹² Volvo Car USA. (2019). *Study: Un restrained Pets Increase Stress And Distraction On The Road*. (Online). Available: <https://www.media.volvocars.com/us/en-us/media/pressreleases/256405/study-unrestrained-pets-increase-stress-and-distraction-on-the-road> [2022, June 1]

แห่งในการนำสุนัขเดินทางในรถยนต์ว่าอาจทำให้สมรรถภาพในการจับจีของสุนัขลดลง เช่น กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเตือนผู้ขับขี่ที่เลี้ยงพฤติกรรมเสี่ยงอันตราย ไม่นำสัตว์เลี้ยงโดยสารรถ เพราะจะทำให้ขาดสมาธิและเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน¹³ สำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก (สนภ.) ที่ได้กล่าวถึงการนำสัตว์เลี้ยงขึ้นรถไปด้วย โดยไม่มีคนดูแลหรือการผูกเชือกเพื่อควบคุมพฤติกรรมของสัตว์เลี้ยง เป็นกิจกรรมที่ทำให้เสียสมาธิขณะขับรถ เป็นอันตรายที่ไม่ควรมองข้าม¹⁴ เป็นต้น

กรณีการทิ้งสุนัขไว้ลำพังบนยานพาหนะ ไม่ว่าจะยานพาหนะนั้นจะได้ติดเครื่องหรือดับเครื่องไว้ก็ตาม แม้เป็นเพียงการทิ้งในระยะเวลาสั้น ๆ เพียง 5 – 10 นาทีที่ผู้คนมองว่าเป็นช่วงเวลาเล็กน้อยเท่านั้น ก็มากเพียงพอที่จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของสุนัขแล้ว (เกิดอันตรายเป็นความทุกข์ทรมานทางร่างกาย จิตใจและความเป็นอยู่ของสัตว์) ดังกรณีที่เกิดขึ้นเจ้าของสุนัขทิ้งสุนัขไว้ลำพังบนรถยนต์ที่ดับเครื่องไว้เพียง 5 นาทีเพื่อทำธุระเท่านั้น แต่สุนัขเกิดความทุกข์ทรมานทางร่างกาย หอบเหนื่อย ทูรนทูรายจนเจ้าหน้าที่และผู้คนในท้องที่ต้องรีบประสานงานเพื่อหาเจ้าของสุนัข¹⁵ ทั้งนี้ ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าราชอาณาจักรไทย เป็นประเทศที่มีภูมิอากาศอากาศร้อนชื้น เสี่ยงต่อสุนัขที่จะถูกความร้อนทำลายสมองหรือเกิดอาการโรคฮีทสโตรก (โรคลมแดด) ซึ่งแม้จะเป็นการดับเครื่องแล้ว ปิดหน้าต่างไว้ก็ตาม เพียงระยะเวลาสั้น ๆ

¹³ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับวิชาชีพ. (2554). *เตือนพฤติกรรมเสี่ยงอันตรายในขณะขับรถ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.jorpor.com/variety/%E0%B9%80%E0%B8%95%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%A4%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%AD%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%82%E0%B8%93%E0%B8%B0%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%96/> [2565, 3 มิถุนายน]

¹⁴ สำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก (สนภ.). (2565). *กิจกรรมที่ทำให้เสียสมาธิขณะขับรถ อันตรายที่ไม่ควรมองข้าม*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://safedrivedlt.com/%E0%B9%80%E0%B8%A%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B8%82%E0%B8%93%E0%B8%B0%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%96/> [2566, 19 กุมภาพันธ์]

¹⁵ เวิร์คพอยน์ทส์. (2560). *อุทาหรณ์ ทิ้งน้องหมาไว้ในรถหวิดตาย หลังเจ้าของลงไปไหว้ปู่ศรีสุทโธ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://workpointtoday.com/%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B8%97%E0%B8%B4%E0%B9%89%E0%B8%87%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B9%84%E0%B8%A7/> [2566, 19 กุมภาพันธ์]

แค่ 5 นาทีก็อาจทำให้สุนัขต้องตกอยู่ภายใต้สภาวะใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือความเป็นอยู่ที่ดีของสุนัขนั้นแล้ว เพราะอุณหภูมิร่างกายปกติของสุนัขอยู่ที่ประมาณ 38.5 องศาเซลเซียส สุนัขจะมีเหงื่อออกทางอุ้งเท้าเพียงเล็กน้อยเท่านั้นและอาศัยการหายใจหอบเพื่อทำให้เย็นลง¹⁶ สภาพอากาศในยานพาหนะที่ดับเครื่องซึ่งทำให้เกิดอากาศที่ร้อนเกินไปและไม่มีการระบายอากาศที่เพียงพอจะนำไปสู่ความเสี่ยงถึงชีวิตของสุนัข¹⁷

ราชอาณาจักรไทยมีความพยายามอย่างมากที่จะให้การขับขึ้นท้องถนนเป็นไปด้วยความปลอดภัยและให้เกิดอุบัติเหตุที่น้อยที่สุด¹⁸ จนได้มีการบัญญัติในเรื่องของการขับขึ้นในพฤติการณ์ที่เหมาะสมไว้ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ซึ่งหากฝ่าฝืนย่อมมีโทษทางอาญาเป็นโทษปรับตั้งแต่สี่ร้อยบาทถึงหนึ่งพันบาท¹⁹ และผู้ขับจะต้องถูกตัดคะแนนความประพฤติในการขับรถด้วย²⁰ และหากถูกหักคะแนนจนหมดย่อมถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่²¹ อีกทั้งมีความพยายามในการคำนึงถึงสิทธิในความเป็นอยู่ของสัตว์อันเป็นการจัดสวัสดิภาพของสัตว์ให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสมในการมีชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดี จนได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งทั้งที่มีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมการเลี้ยงสุนัข โดยตรงและที่เป็นสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงสุนัข²² อย่างไรก็ตาม การบัญญัติดังกล่าวกลับยังไม่มีการกำหนดที่ครอบคลุมไปถึงการห้ามนำสุนัขเดินทางไปในรถยนต์หรือยานพาหนะโดยไม่ได้มีการควบคุมที่เหมาะสมหรือมีผู้ดูแลแต่อย่างใด ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงอย่างมากอันอาจเกิดอุบัติเหตุได้เช่นกันและการทิ้งสุนัขไว้ลำพังบนยานพาหนะ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำรงชีวิตของมนุษย์และสุนัข

¹⁶ Iheartradio. (2019). *New Zealand Police share temperature warning to owners who leave their dogs unattended in cars*. (Online). Available: <https://www.thecoast.net.nz/trending-now/new-zealand-police-share-temperature-warning-to-owners-who-leave-their-dogs-unattended-in-cars/> [2022, 27 July]

¹⁷ American Veterinary Medical Association. (2020). *"Pets in vehicles"*. (Online). Available: <https://www.avma.org/resources-tools/pet-owners/petcare/pets-vehicles> [2022, 13 September]

¹⁸ Infoquest. (2562). *แผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2561 – 2564*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ryt9.com/s/cabt/2953371> [2023, 21 กุมภาพันธ์]

¹⁹ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. มาตรา 157.

²⁰ ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถของผู้ได้รับอนุญาตขับขี่ พ.ศ. 2565

²¹ ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ พ.ศ. 2565

²² อนิสาม่วงมิ่งสุข และ สุรพล ศรีวิทยา. (2561). วิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและคุ้มครองสัตว์ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, (8). หน้า 132.

เป็นไปด้วยความปลอดภัยบนท้องถนนมากยิ่งขึ้นทั้งต่อตัวผู้ขับขี่ ผู้ขับขี่อื่น หรือผู้อื่นที่อยู่บนท้องถนนและตัวสุนัขเอง ทั้งหากเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์หรือการหยุดรถในระยะเวลากระชั้นชิด การไม่มีระบบความปลอดภัยให้กับสุนัขบนรถยนต์ เช่น กรง เข็มขัดนิรภัยสำหรับสุนัข สายรัดสำหรับสุนัข ฯลฯ อาจทำให้สุนัขเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายแก่ร่างกายจนถึงขั้นอาจเสียชีวิต เพราะเข็มขัดนิรภัยและถุงลมนิรภัยนั้น ได้ถูกออกแบบสำหรับปกป้องผู้คนที่นั่น ไม่ใช่สำหรับสุนัข โดยการขับขี่ที่ไม่มีการควบคุมความปลอดภัยที่เหมาะสมสำหรับสุนัขนั้น อาจส่งผลเสียได้เทียบเท่ากับการขับขี่รถยนต์ที่มีเด็กโดยสารโดยไม่มีมาตรการความปลอดภัย²³ เพราะแม้แต่เด็กเองยังต้องมีเบาะนั่งนิรภัยสำหรับเด็กขณะโดยสารบนรถยนต์ ซึ่งในปัจจุบันก็มีกฎหมายมารองรับกรณีเด็กโดยสารบนรถยนต์แล้วเพื่อความปลอดภัย²⁴ มิเช่นนั้นย่อมมีโทษปรับไม่เกินสองพันบาท²⁵ และเมื่อเทียบกับหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก ที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญถึงความปลอดภัยของผู้ขับขี่ ผู้ที่ใช้ถนนหนทางและต่อตัวสุนัขด้วย ดังเช่น สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส เครือรัฐออสเตรเลีย สมาพันธรัฐสวิส สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐประชาชนจีน (ไต้หวัน) และอีกหลาย ๆ ประเทศ ที่มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมเจ้าของสุนัขหรือผู้ใดที่นำสุนัขโดยสารบนยานพาหนะไว้โดยเฉพาะและกำหนดโทษไว้ ซึ่งปรากฏอยู่ทั้งในกฎหมายจราจรและกฎหมายที่คุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ โดยหากฝ่าฝืนผู้ขับขี่หรือเจ้าของสัตว์ย่อมต้องเจอกับโทษปรับในอัตราที่สูง²⁶

จากปัญหาที่ได้กล่าวข้างต้น ในปัจจุบันการขับขี่ที่มีการนำสุนัขโดยสารบนรถยนต์โดยไม่มีมีการควบคุมที่เหมาะสมหรือผู้ดูแลและการทิ้งสุนัขไว้ตามลำพังบนยานพาหนะยังคงปรากฏอยู่ในสังคมไทยเกิดเป็นการตั้งคำถามถึงความปลอดภัยของผู้คนและตัวสุนัขบนท้องถนน ในสังคม แม้จะได้มีการบัญญัติถึงพฤติการณ์การขับขี่ที่เหมาะสมและการห้ามการทารุณกรรมสัตว์แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ได้รวมถึงกรณีดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้ เพื่อหาความเหมาะสมในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการนำสุนัขโดยสารบนรถยนต์เพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่ ผู้ขับขี่อื่นหรือผู้อื่นที่อยู่บนท้องถนนนั้นและตัวสุนัขเอง ตลอดจนการทิ้งสุนัข

²³ Torque Singapore. (2016), *Keep your pets safe on the road.* (Online). Available: <https://www.torque.com.sg/advice/keep-your-pets-safe-on-the-road/> [2023, 21 February]

²⁴ พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565. มาตรา 123.

²⁵ พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565. มาตรา 148.

²⁶ Pets that travel. (2022). *Dogs in Cars: Laws from Around The World.* (Online). Available: <https://www.petsthattravel.com/dogs-in-cars-laws/> [2022, 27 July]

ไว้ลำพังบนยานพาหนะโดยคำนึงถึงสิทธิของสัตว์เป็นสำคัญให้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา โดยศึกษากฎหมายในราชอาณาจักรไทยเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสุนัขบนรถยนต์และการทิ้งสุนัขไว้ตามลำพังบนยานพาหนะของ กฎหมายระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหราชอาณาจักรและสาธารณรัฐสิงคโปร์

1. ราชอาณาจักรไทยมีความเหมาะสมเพียงใดในการกำหนดให้การควบคุมสุนัขบนรถยนต์หรือยานพาหนะที่ไม่มีความเหมาะสมหรือไม่มีผู้ดูแล ซึ่งรวมถึงการให้สุนัขโดยสารบนยานพาหนะที่มีลักษณะเปิดโล่ง โดยไม่มีวิธีการปลอดภัยที่เหมาะสมเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา ตลอดจนแนวทางกำหนดโทษทางอาญาที่เหมาะสม

2. ราชอาณาจักรไทยมีความเหมาะสมเพียงใดในการกำหนดให้การทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา ตลอดจนแนวทางการกำหนดโทษทางอาญาที่เหมาะสม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษามาตรการกฎหมายการควบคุมสุนัขบนรถยนต์และการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะระหว่างราชอาณาจักรไทยกับกฎหมายระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหราชอาณาจักรและสาธารณรัฐสิงคโปร์

2. เพื่อศึกษาปัญหาการควบคุมสุนัขบนรถยนต์ที่ไม่มีการควบคุมที่เหมาะสมหรือผู้ดูแลการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะในราชอาณาจักรไทย

3. เพื่อศึกษาหาความเหมาะสมในการกำหนดให้การนำสุนัขโดยสารไปด้วยบนรถยนต์หรือยานพาหนะที่ไม่มีความเหมาะสมหรือไม่มีผู้ดูแล ตลอดจนการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ในปัจจุบันราชอาณาจักรไทยผู้คนมีพฤติการณ์การขับขีโดยมีสุนัขโดยสารไปด้วยในรถยนต์เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีการนำสุนัขโดยสารบนรถยนต์โดยไม่มีการควบคุมที่เหมาะสม เกิดเป็นอุบัติเหตุขึ้นบนท้องถนน แม้จะมีการรณรงค์มากมายแต่ผู้คนกลับไม่ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงของพฤติการณ์การขับขีที่อาจส่งผลร้ายต่อตัวผู้ขับขี ผู้ขับขีอื่นหรือผู้อื่นที่อยู่บนท้องถนนนั้น ตลอดจนความปลอดภัยของตัวสุนัขเอง อีกทั้งการทิ้งสุนัขไว้ตามลำพังบนยานพาหนะที่เจ้าของสุนัขหรือผู้คนมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ไม่ได้ตระหนักถึงความอันตรายต่อชีวิตหรืออนามัยของสุนัข แต่กลับสร้างความทุกข์ทรมานทางร่างกายและจิตใจต่อสุนัขซึ่งอาจถึงแก่ชีวิตได้ การกำหนดให้

การนำสุนัข โดยสารในรถยนต์ที่ไม่มีการควบคุมที่เหมาะสมหรือ ไม่มีผู้ดูแล ตลอดจนการทิ้งสุนัขตามลำพัง ในยานพาหนะเป็นความคิดที่มีโทษทางอาญา เพื่อเป็นการ ป้องกันผลร้ายที่อาจเกิดขึ้น โดยการกำหนด โทษที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มความตระหนักถึงความปลอดภัย ตลอดจนสิทธิของสัตว์ (สุนัข) ที่ต้องได้รับความคุ้มครอง

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษามาตรการกฎหมายในการควบคุมสุนัขบนรถยนต์และการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะในราชอาณาจักรไทย โดยศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับรถของผู้ขับขี่ในพฤติกรรมที่เหมาะสม กรณี มีสุนัข โดยสารและมาตรการทางกฎหมายในหลักสวัสดิภาพสัตว์ กรณีทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะ โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหราชอาณาจักรและสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อนำมาศึกษาหาแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการพัฒนาเป็นกฎหมายเพื่อใช้ในการควบคุมดูแลสุนัขในยานพาหนะและผู้ขับขี่ในราชอาณาจักรไทย

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยอาศัยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทางเอกสารที่เป็นทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในบทบัญญัติของกฎหมาย เอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือ ตำรา บทความ วารสาร การวิจัย เอกสารทางกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการขับรถยนต์ของผู้ขับขี่ กรณีมีสุนัข โดยสารและการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะ โดยนำมารวบรวมเป็นระบบเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเพื่อนำเสนอให้กำหนดเป็นมาตรการกฎหมายในการควบคุมสุนัขบนรถยนต์และการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะในราชอาณาจักรไทย เพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่ ผู้ขับขี่อื่นหรือผู้อื่นที่อยู่บนท้องถนนและสวัสดิภาพของสุนัขที่โดยสารในยานพาหนะ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงมาตรการกฎหมายการควบคุมสุนัขบนรถยนต์และการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะระหว่างราชอาณาจักรไทยกับกฎหมายระหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหราชอาณาจักรและสาธารณรัฐสิงคโปร์

2. ทำให้ทราบถึงปัญหาการควบคุมสุนัขบนรถยนต์ที่ไม่มีการควบคุมที่เหมาะสมหรือผู้ดูแลการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะในราชอาณาจักรไทย

3. ทำให้ทราบถึงความเหมาะสมในการกำหนดให้การควบคุมสุนัขบนรถยนต์หรือยานพาหนะที่ไม่มีความเหมาะสมหรือไม่มีผู้ดูแล ตลอดจนการทิ้งสุนัขตามลำพังในยานพาหนะเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา